

Ostvareni san

ŽIVOTNA PRIČA KURRA HAFIZA
ABDUT-T-TEVABA RAUDANA

Dr. Sa'd el-Kerjibani

Ostvareni san

ŽIVOTNA PRIČA KURRA HAFIZA
ABDUT-T-TEVABA RAUDANA

Naslov originala:

الرؤيا المنقذة

Pisac:

Dr. Sa'd el-Kerjibani

Recezant originala:

Muhammed Ejjub ed-Dimeški

Prevodilac:

Elvedin Avdović

Pdf verzija, novembar 2020. god.

PREDGOVOR RECENZENTA

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Neka je hvaljen Allah, Gospodar svjetova! Neka su blagoslovi i selami na našeg miljenika, prvaka i najodabranijeg vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, na njegovu porodicu, njegove drugove i sve one koji slijede njihov pravac i put do Sudnjeg dana. Amin!

Sljedbenici Kur'ana (ar. ehlu-l-Kur'an) Allahovi su odabranici i posebna grupa ljudi, a kur'anske nadnaravnosti su neiscrpne, kako stoji u predaji koju prenosi Alija ibn ebi Talib, radijallahu anhu. Neprestana su čudesna koja Kur'an pruža onima koji se stalno druže sa njim. Kur'an je uzrok njihove počasti i odabranosti kod Uzvišenog Allaha i visokih stepeni na kojima se nalaze. Zbog Kur'ana, oni su posebno odlikovani od Uzvišenog Allaha, a jedan od primjera takve počasti i odlike jeste i nesvakidašnja životna priča šejha Abdut-t-Tevaba Raudana, učitelja svih hafiza Istočne Sirije, i njegovog kur'anskog putovanja sa svojim učiteljem Abdus-s-Selamom ibn Hubusom, koju je priredio dr. Sa'd el-Kerjibani na jedan zanimljiv način. Priča je očarala njegove studente i prijatelje, pa ju je uvrstio u posebnu zbirku kazivanja koju je nazvao „Kazivanja koja su očarala moje studente“.

Dr. Sa'du pripadaju velike zasluge zbog objavlјivanja ove priče i upoznavanja auditorijuma sa šejhom Abdu-t-Tevabom, čovjekom za kojeg treba saznati svaki onaj koji voli Kur'an i njegove sljedbenike. On je bio uzor drugim studentima, iako nakon trećeg razreda osnovne škole nije nastavio konvencionalno obrazovanje, već mu je, kasnije, Uzvišeni Allah podario visoke ambicije za učenjem kiraeta, šafijskog fikha i devet hadiskih zbirki. Darovi Uzvišenog su čudnovato veličanstveni!

Ova priča je napisana na jedan zanimljiv način, razumljiv svim ljudima, a njenu vjerodostojnost potvrđio je šejh Abdut-t-Tevab, koji ju je pročitao i složio se sa njenim objavlјivanjem.

Allahu naš, izlječi našeg šejha Abdut-t-Tevaba i podari mu blagostanje, a blagoslovi pisca ovog djela koji je prenio priču o šejhu na jedan sažet i dopadljiv način. Podari plemenitom čitaocu ambicije koje će ga nositi do kur'anskog prostranstva i učiniti ga od Allahovih odabranika. Amin!

Muhammed Ejjub

Turska, 2. safer 1438. h.g.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog.

Zovem se Abdut-t-Tevab ‘Ali Raudan. Rođen sam 1954. godine, a u Kuvajt sam oputovao 1979. godine, kada sam imao 25 godina. Nisam posjedovao nikakvu diplomu, a od obrazovanja sam imao samo tri razreda osnovne škole. Nisam imao nikoga u rodbini ko je znao čitati i pisati. Nisu čak znali da napišu svoje vlastito ime, i to ništa nije bilo čudno, jer je nepismenost bila široko rasprostranjena u svim gradovima naše regije.

Prije nego sam oputovao u Kuvajt, radio sam u Siriji različite poslove. Obradivao sam zemlju, čuvao sam ovce deset godina, a zatim sam radio građevinske poslove. Kada sam otišao u Kuvajt, radio sam kao stolar u građevinsko-izvođačkoj djelatnosti. Mi, Sirijci iz pokrajine Deir ez-Zur, poznati smo po stolarstvu i obradi metala. Nakon određenog vremena sam se osamostalio i radio kao samostalni izvođač, i baš u tom periodu mi je došao jedan od braće iz Sirije predlažući mi da se upišemo u Centar za učenje i hifz Kur'ana Časnog koji se nalazi u području Rumejse. Njegov prijedlog je došao u trenutku kada sam bio daleko od vjere, nisam poznavao Kur'an i nisam imao nikakvog obrazovanja, osim tri razreda osnovne škole, kada sam poslednji put imao kontakta sa učenjem i školom. Međutim, njegova ponuda me je zaintrigirala. Kazao mi je: „Ići ćeš i vraćati se sa mnom, mojim automobilom. Nikakve troškove nećeš snositi, želim samo da mi se pridružiš.“

Prihvatio sam poziv ovog prijatelja i počeli smo da odlazimo zajedno u Centar, u redovnim terminima. Bila je to 1987. godina. U Centru za učenje i hifz Kur'ana Časnog sreo sam jednog egipatskog šejha koji me je oduševio. Bio je to Abdus-s-Selam Hubus, Allah mu se smilovao, jedan od velikih učenjaka iz oblasti

kiraeta, poznavalac deset kiraeta, čovjek koji je dobrovoljno postio i obavljao noćni namaz, učač melodičnog glasa, krase ga maniri dostojanstva, smirenosti, strahopoštovanja i iskrenosti. Precizan u nastavi i prilikom ispravljanja grešaka kod učenika, a radostan i velikodušno prijatan prilikom susreta, čak i ako nekoga vidi prvi put. Nasmijaće se, poželeti dobrodošlicu i obveseliće te, kao da te dugo poznaje.

Redovno sam prisustvovao nastavi u Centru, a posebno predavanjima šejha Abdus-s-Selama. Vrlo rijetko se dešavalo da propustim predavanje.

Upitao sam šejha 1992. godine: „Ako bi mi dopustio i ako to vrijeme dozvoljava, htio bih početi čitati Kur'an pred tobom i, ako Bog da, završiti hatmu. Šta misliš o tome, šejh?“ Šejh je prihvatio moju molbu i složio se sa tim.

Bio sam ubijeđen da sam ja jedan od onih ljudi koji nisu u stanju da uče Kur'an napamet. Zauzet sam bio poslom na građevinama, bolestan od šećera, čiji je nivo u krvi nekada bio i 400, 500 ili 550, oženjen sa dvije žene, devet sinova i sedam kćerki. Pa, odakle mi mogućnost ili slobodno vrijeme za učenje Kur'ana napamet?!

Tri i po godine sam dolazio kod šejha i čitao iz mushafa pred njim. Ostali učenici su učili napamet pred šejhom i niko od njih nije otvarao mushaf. Ah, koliko sam im samo zavidio na njihovoj mladosti i slobodnom vremenu!

Zaista se šejh Abdus-s-Selam umarao sa mnom, ali, bio je velikodušan, plemenit prilikom mog ispravljanja i podučavanja, vrlo strpljiv kada sam zaboravljao i grijeošio, a greške su bile neprestane. Kao što sam prethodno rekao: imao sam malo obrazovanja, samo tri razreda osnovne škole. Mnogo sam se patio sa čitanjem... Allah ti se smilovao, šejh Abdus-s-Selam, zbog tvog strpljenja i blagosti sa mnom.

Jednog oktobarskog dana 1995. godine, kada sam stigao sa čitanjem Kur'ana pred šejhom do sure Lukman i kada mi je ostalo do završetka Kur'ana još devet džuzeva, sreo sam šejha, a on je bio vidno neraspoložen i apatičan. Odmah sam ga upitao: „Šta se dogodilo? Nešto loše? Vidim ti na licu zabrinutost i utučenost. Mogu li ti nekako pomoći?“ Rekao je: „Sanjao sam sinoć san koji me je uznemirio.“ Kazao sam: „Na hajr, inšallah. Šta si sanjao, o, šejh?“ Rekao je: „Sanjam sam šejtana!“ „Sanjao si šejtana? Kako je izgledao, o, šejh?“, upitao sam ga. Odgovorio je: „Ličio je u potpunosti na tebe! Došao mi je i rekao: „Pred tobom čita Kur'an učenik po imenu Abdut-t-Tevab. Visok je, bujne brade i guste kose. Nama, šejtanima, ne dopada se to što on uči Kur'an i nastojaćemo da ga obeshrabrimo i ometemo kako ne bi naučio Kur'an napamet!“ Nakon što mi je ispričao svoj san, šejh mi je rekao: „Kunem se Allahom... Kunem se Allahom... Nećeš nastaviti sa mnom čitanje Kur'ana, sve dok ne naučiš napamet pet džuzeva i dok ih ne preslušaš preda mnom!“

Iznenadio me je šejhov san i njegova zakletva. Rekao sam mu: „Ali, šejh, ti dobro poznaješ moje prilike. Ja sam ostario, imam dvije žene i šesnaestoro djece, a bolestan sam od šećera. Vidiš i sam da često gubim svijest kada mi skoči nivo šećera u krvi. Nadam se da ćeš mi dopustiti da nastavim čitanje pred tobom sve do završetka hatme. Međutim, on mi je žestoko odgovorio, kao nikada do tada: „Sloboden si! Poslije ovoga, nećeš više preda mnom ništa pročitati, sve dok ne naučiš napamet pet džuzeva Kur'ana!“

Rekao sam mu: „Plašim se, o, šejh, da umrem a da ne dobijem idžazu od tebe za pročitani cijeli Kur'an pred tobom. Dopusti mi da završim čitanje preostalih devet džuzeva, obećavam ti da ćeš nakon toga naučiti napamet pet džuzeva.“ Odgovorio mi je: „Ne... Ali, ne brini se. Ako umreš, napisaću ti idžazu i za ovo što je preostalo, pa ćeš je donijeti i staviti je na tvoj mezar u

Sulejbihatu.“

Dodao bih, u vezi sa ovim, da neki šejhovi daju idžaze sa senedeom do Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada učenik prouči napamet samo jedan džuz, uz uslov da to učenje bude odlično i tedžvidski precizno, neki traže da to bude pet proučenih džuzeva, a neki cijeli Kur'an.

Otišao sam od šejha Abdus-s-Selama, a na mojoj glavi kao da su stale sve brige ovog svijeta. Šta da radim? Nakon jednočasovne brige, muke i razmišljanja, izašao sam iz Centra za učenje i hifz Kur'ana u Rumejsi, uputio sam se prema zgradi u kojoj se nalazi odsjek koji je nadležan za izdavanje viza, pasoša i boravaka, i poništio vize članova moje porodice. U ikindijsko vrijeme istog dana, otišao sam svojoj porodici, a na mojoj licu su bili vidljivi znaci zabrinutosti i potištenosti, i rekao im: „Moramo sutra otpustovati za Siriju. Nema više svrhe ni potrebe da ostanemo u Kuvajtu.“ Odmah su počeli da se spremaju i da pakuju stvari. Kazao sam ove riječi svojoj porodici, iako je prošlo samo nekoliko dana otkako smo se vratili iz Sirije.

Zajedno smo otputovali za Siriju, a kada smo stigli, rekao sam im: „Ostatak života ćete provjesti ovdje, zaboravite Kuvajt, tamo se sa mnom nećete vraćati!“ Supruga mi je kazala: „Abdut-t-Tevab, budućnost naše djece i njihovo obrazovanje je u Kuvajtu... ljudi ulažu hiljade lira da bi se domogli života u Kuvajtu.“

Odgovorio sam joj: „Preda mnom je veliki izazov i veliki posao i nakon današnjeg dana neću imati vremena za vas. Allah će pomoći i mene i vas. Imate vašu porodicu, vašu braću i Opskrbitelja, Uzvišenog Allaha, koji će vas hrani i pojiti.“

Vratio sam se sam u Kuvajt i od prvog dana sam odlučio da napustim građevinske i izvođačke poslove koje sam radio. Nakon samo nekoliko dana, šejh Nadir en-Nuri, Allah ga sačuvao, posredovao je da se zaposlim na gradskom mezarju i

da predvodim dženaze-namaze. Ovaj posao mi je pružio priliku da imam više slobodnog vremena za Kur'an, a sebi sam kazao da moram promijeniti način življenja i životne navike. Udaljio sam se i prekinuo kontakt sa svakim koga sam poznavao, isključio kućni telefon i prodao pejdžer, uprkos što mi je broj pejdžera bio posebno vrijedan.

Nakon završetka posla, svakodnevno bih se sklanjao u mesdžid koji se nalazio na mezarju ili na neko izolovano mjesto kako bih učio Kur'an napamet i kako bih bio daleko od radnika i njihovog razgovora i sjedenja sa njima. Završio bih posao, ručao sa radnicima i tiho se sklonio na udaljeno mjesto na kome bih otvorio mushaf, koji mi je uvijek bio u džepu, i učio iz njega. Zaista sam želeo da se posvetim pamćenju Kur'ana napamet, a to nije moglo drugačije osim da se udaljim od ljudi ili da vrlo malo boravim sa njima. Također, počeo sam manje da jedem: samo dva lagana obroka, nekada doručak i ručak, a nekada ručak i večera. Dolazio bih u moju malu kuću u Sulejbihatu, u blizini mezarja, zaključao bih vrata i odmah bih uzimao mushaf kako bih učio iz njega. Kada bi neko pokucao na vrata, trudio sam se da krišom iza zavese vidim ko je, pa ako bi bio brat koji me je upisao u Centar za hifz Kur'ana u Rumejsi, otvorio bih mu vrata, a ako ne bi bio, ostavio bih ga da kuca sve dok mu ne dosadi i dok sam ne bi otišao.

Nedugo zatim, razmišljao sam da se distanciram od ljudi i da Kur'an učim napamet u džamiji koja se nalazila blizu mog stana. Muteveliji džamije sam kazao: „Dolaziću rano u džamiju, a neprijatno mi je da te budim, pa, šta misliš da mi daš kopiju džamijskog ključa kako bih mogao ulaziti u džamiju, a da te ne budim i ne uznemiravam?“ I, zaista, mutevelija je prihvatio moju molbu, dao mi kopiju džamijskog ključa, te sam počeo moj novi projekat učenja napamet Kur'ana u džamiji.

Početak hifza je bio vrlo težak. Ponavljao sam jedan ajet

dvadeset puta, pa, i pored toga, nisam uspjevao da ga dobro zapamtim. Pokušavao sam i razmišljao, a onda me je Uzvišeni Allah uputio na jedan metod koji mi je malo olakšao učenje napamet: uzeo sam dva mushafa, jedan stavio na početak džamije, a drugi na njen kraj, i započeo učenje napamet. Počeo bih sa učenjem jednog ajeta iz prvog mushafa i, ponavljajući ga, kretao bih se ka drugom mushafu na kraju džamije. Naučio bih taj ajet napamet prije samog stizanja do drugog mushafa. Zatim bih učio drugi ajet iz drugog mushafa i isto bih radio kao što sam i prethodno: hodao i ponavljaо ajet sve dok ne bih stigao do drugog mushafa i tako u krug. Tako sam radio sve dok nisam naučio veći dio Kur'ana, šetajući između mushafa, pa, neka je hvaljen Allah koji me je nadahnuo ovim.

Kada god bih se umorio od šetanja između mushafa, legao bi na džamijski tepih i postavio jedan mushaf sa desne, a drugi sa moje lijeve strane. Jedno vrijeme bih čitao iz jednog mushafa, a kada bih se umorio, okrenuo bih se na drugu stranu i čitao iz drugog mushafa. Tako bih se okretao desno-ljevo, sve dok mi se oči ne bi zatvorile i dok ne bih zaspao.

Moje ambicije su nakon nekog vremena postale veće, pa sam postavio i treći mushaf iznad svoje glave, u pravcu lica, koji mi je pomagao da ne prestajem sa hifzom Kur'ana kada bih legao na leđa. Dakle, sa moje desne strane je bio mushaf, sa moje lijeve strane mushaf, iznad moje glave mushaf i sva tri bih koristio tokom učenja. Također, donio sam malu baterijsku lampu koja mi je uvječer osvjetljavala treći mushaf, jer su džamijska svjetla bila ugašena. Posebno mi je osvjetljavala ajet kojeg sam zaboravio ili kojeg sam teško pamtio, i tako je svjetlila sve dok ne bih, ponavljajući taj ajet, zapamtio ga i zaspao.

A spavao bih vrlo malo, nikada preko pet sati sna nisam imao. Nove kur'anske ajete bih pamtio između podne i ikindijske namaza, a ponavljaо bih naučeno između jacije i sabah-namaza.

Nakon nekoliko dana, uspio sam da napamet naučim prvi džuz Kur'ana i bio sam u stanju da ga proučim bez gledanja u mushaf. Otišao sam kod šejha Abdu-s-Selama, Allah mu se smilovao, i rekao mu: „Naučio sam jedan džuz napamet!“ Odgovorio je: „Dobro, vidjećemo..“, a na njegovom licu je još uvijek imalo tragova ljutnje prema meni, „uči ono što si naučio.“ Počeo sam da učim naučeno i uspješno završio. Šejh je klimnuo glavom i rekao: „Ovo je dobro. Idi i nastavi učenje..“ Otišao sam i nastavio učenje na isti način.

Nakon manje od mjesec dana, naučio sam još četiri džuza, hvala Allahu, i time upotpunio učenje pet džuzeva napamet, kako je to šejh i tražio od mene. Kada sam ih proučio pred šejhom, rekao mi je: „Sada si preskočio planirano i prevalio si prepreku, izvoli ključ od moje kuće.“ Odgovorio sam da nemam potrebu za ključem njegove kuće. Kazao mi je: „Zaklinjem te Allahom da ga uzmeš. Sinko, sve koje sam usnio na ovaj način i koji su imali ovakav „ispit“, pali su i odustali od učenja napamet, osim tebe. Uzmi ključ od moje kuće i moći ćeš da dođeš kod mene kada god želiš. Moja porodica je u Egiptu, pa, kada god budeš imao potrebu za dodatnim preslušavanjem ili ti bude nešto trebalo iz moje kuće, ključ će biti kod tebe i dođi kada želiš, Abdut-t-Tevab.

Moje ambicije su nakon toga postale još veće. Još više sam radio, manje sam jeo, a izlazio sam iz kuće samo kada je to bilo nužno. Četiri i po mjeseca mi je trebalo da naučim i pred šejhom proučim cijeli Kur'an sa tedžvidom, po rivajetu Hafsa od imama 'Asima, prema kiraetskom djelu Eš-Šatibija, a to je bilo u februaru 1996. godine.

Šejh Abdus-s-Selam je bio presrećan zbog ovog velikog uspjeha. Napisao mi je idžazu i na nju stavio svoj potpis. Ponio ju je u Centar za hifz Časnog Kur'ana u Rumejsi i sav srećan upitao je učenike: „Da li znate čija je ovo idžaza? Ovo je idžaza šejha Abdu-t-Tevaba!“

Naravno, svi su zanijemeli! Jedni drugima su začuđeno šaputali: „Ovaj starac, bolestan od šećera, zbog čega često pada u nesvijest, nepismen, sa samo tri završena razreda osnovne škole, u stanju je da nauči napamet cijeli Kur'an, da ga tečno uči i da dobije idžazu sa lancem do Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem? Nemoguće!“

Ovaj gest šejha Abdus-s-Selama ubrzo je dao svoje plodove. Nedugo nakon ovog događaja, pedeset učenika i učenica šejha Abdus-s-Selama naučilo je cijeli Kur'an napamet i dobilo idžazu sa lancem do Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Misljam da sam im bio dobar primjer.

UČENJE KIRAETA

Nakon šest mjeseci, u avgustu 1996. godine, šejh Abdus-s-Selam mi je kazao: „Za nekoliko dana počinjemo kurs učenja sedam kiraeta, želeo bih da nam se pridružiš.“ Rekao sam mu: „Šejh, ja sam sa poteškoćom naučio rivajet imama Hafsa, pa, kako tražiš od mene da naučim preostale kiraete? Zadovoljan sam i sa ovim što sam ostvario.“ Odgovorio mi je: „Strpi se malo, sačekaj... Želim da počnem kurs izučavanja kiraetskog djela „Eš-Šatibija“ sa deset učenika. Problem je što se za ovaj kurs prijavilo devet učenika, pa sam mislio da ti budeš deseti.“ Prihvatio sam šejhovu ponudu i priključio se ostalim učenicima.

Kiraetsko djelo „Eš-Šatibija“ sadrži 1173 stiha, napisao ga je imam Eš-Šatibi, a puno ime djela glasi „Hirzu-l-emani ve vedžhut-tehani fi-l-kiraati-s-seb'i“. Djelo je započeo zahvalom Uzvišenom Allahu i salavatom na Allahovog Poslanika, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem:

بِدَأْتُ بِسَمِ اللَّهِ فِي النَّظَمِ أَوْلًا تَبَارَكَ رَحْمَانَا رَحِيمًا وَ مُوئِلاً
وَ ثَنَيْتُ صَلَى اللَّهُ رَبِّي عَلَى الرَّضَا مُحَمَّدٌ الْمَهْدِى إِلَى النَّاسِ مَرْسَلاً

Zatim je djelo nastavio hvaleći Kur'an, a nakon toga je spomenuo sedmorici imama i po dva najpoznatija rivajeta svakog imama. Prvi od njih je imam Nafi' el-Medeni, a najpoznatija njegova dva rivajeta (tj. učenika koji su prenijeli njegov kiraet, op.prev) su Kalun i Verš. Zatim Ibn Kesir, Ebu 'Amr, Ibn 'Amir, 'Asim, Hamza i Kisai.

فِمْنَهُمْ بِدُورٍ سَبْعَةٍ قَدْ تَوَسَّطَتْ سَمَاءُ الْعَلَا وَالْعَدْلَ زَهْرَا وَكَمْلَا
لَهَا شَهْبٌ عَنْهَا اسْتَنَارَتْ فَنُورَتْ سَوْدَ الدَّجْى حَتَّى تَفَرَّقَ وَانْجَلَى

Imam Šatibi je nakon toga spomenuo pravila i osnove tedžvida kiraeta, pojasnio je sličnosti i razlike u tedžvidu i tedžvidskim propisima sedmorice imama. Primjera radi, pojasnio je njihove razlike kod dužina, kod stajanja i odpočinjanja, kod izgovora nekih hareketa itd. Navešću kratko primjer i pojašnjenje stiha:

وَ مَالِكُ يَوْمَ الدِّينِ رَاوِيهُ نَاصِرٌ وَعِنْدِ سَرَاطٍ وَالسَّرَاطُ لِقَبْلَا

Ono što je imam Šatibi želio reći u ovim stihovima jeste to da riječ „*Maliki*“ kao takvu uče imam Kisai (oba njegova prenosioca: Ed-Duri i Ebu-l-Haris), također i imam ‘Asim (oba njegova prenosioca: Hafs i Šu’be), a ostali imami kiraeta čitaju ovu riječ „*Meliki*“. Na to ukazuje prvo slovo riječi „ravihi“ koje je znak za imama Kisaia i prvo slovo u riječi „nasirun“ koje je znak za imama ‘Asima.

Zaista je nauka o kiraetima bogata i uzvišena. Njome može ovladati samo onaj koji ustraje, koji je izuzetno uporan i blagoslovljen uspjehom od Uzvišenog Allaha. Allahu naš, Ti koji mnogo daješ i koji si mnogo Plemenit, podari nam uspjeha u bavljenju ovom naukom!

Imam Šatibi je u prvih 440 stihova priredio osnovna načela i pravila tedžvida imama i pojasnio je razilaženja među njima. Nakon toga je u poglavljju pod nazivom „El-Ferš“ precizno pojasnio detalje učenja određenih riječi u kur’anskim surama,

tj. pojasnio je kako to pojedine riječi u kur'anskim surama uče sedmorica imama. Počeo je sa surom El-Fatiha, zatim El-Bekara... sve do sure En-Nas. Ovo poglavlje ima 733 stiha.

Zajedno smo počeli učiti poglavlje o osnovama kiraeta imama, a ono sadrži 440 stihova. Naš prvi ders smo održali u kući cijenjenog šejha Hamdi Sinana, a nakon njega u kući šejha Abdus-s-Selama u mjestu Bejan. Dersovima izučavanja sedam kiraeta prisustvovao sam godinu dana i osam mjeseci, ali nisam ništa shvatao. Kao što se u narodu kaže: „Poput gluhog čovjeka na svadbi“, tj. ništa nisam razumio. Nisam uspio bilo kakvu korist da nađem na predavanjima, niti jedan stih iz poglavlja o osnovama kiraeta nisam razumio. Naravno, šejh Abdus-s-Selam je primjetio muke kroz koje prolazim i to što ništa ne shvatam i bio je strpljiv u početku. Međutim, kasnije je počeo da me kritikuje i grdi pred svim učenicima, a bio sam najstariji među njima. Govorio mi je: „Tvoje kolege na predavanju vode dijalog sa mnom i propituju me, a ti sediš među njima kao glupak i ništa ne shvataš! Fizički si prisutan, a tvoje misli su u Siriji sa porodicom! Svi napreduju, samo ti ni jedan korak naprijed ne možeš da napraviš!“

Bio sam ubijeden da šejh nije namjeravao ovim riječima da me ponizi ili slomi, već je htio da pokrene energiju iz mene koja je bila nepomična i da uložim svu svoju snagu koju sam posjedovao, nadajući se da će ove teške kritike ojačati moju odlučnost i da ću početi razumijeti „Šatibiju“... Ovo sam tek kasno zaključio.

Tri puta se desilo da me šejh izgrdi i kritikuje, a trećeg puta nisam mogao podnijeti ove teške šejhove riječi. Zaplakao sam se kao malo dijete pred prisutnim učenicima .. Teške suze sam prolio.. Dok sam plakao, u ruci mi je bila knjiga „Komentar Šatibije: El-Vafi“ koju je napisao šejh Abdu-l-Fetah El-Kadi, pa sam je uslijed uzbudjenosti i ljutnje bacio na zemlju. Šejhu sam kazao: „Kunem se Allahom... Kunem se Allahom... Kunem se

Allahom... Strpi se malo sa mnom i vidjećeš da niko neće proširiti tvoje znanje poput mene!“

Plačući i sa gnjevom u sebi sam izašao sa časa, a šejh i ostali učenici bili su začuđeni zbog mog plača i moje ljutnje. Otišao sam pravo kući, a osjećao sam tugu i potištenost cijelim svojim tijelom. Plakao sam i gušio se, jecajući, u suzama... moj svijet je postao crn i skučen. Od silne tuge, potištenosti i brige, zatvorio sam oči i zaspao, a osjećao sam toplinu suza koje su mi se slivale niz lice. U toj noći sam usnio san... U snu sam video slijepog šejha kako sjedi u kući šejha Abdus-s-Selama na njegovoj sedžadi. Upitao sam ga: „Ko si ti? Kako si ušao u kuću, a ključ je kod mene? I ko ti je dopustio da uđeš?“ Odgovorio mi je: „Zar me ne poznaješ? Ja sam imam Šatibi.“ Rekao sam: „Ti si imam Šatibi? Onaj koji je napisao djelo o načinima učenja sedam kiraeta?“ „Da“, odgovorio mi je. Rekao sam mu: „Ja sam jedan od učenika šejha Abdus-s-Selama el-Hubusa, poznaješ li ga?“ Odgovorio mi je: „Šejh Abdus-s-Selam el-Hubus i ja smo na istom putu (tj. istog smo mezheba).“ Rekao sam: „Šejh, kunem te Allahom, zamoli Allaha za mene da počnem razumijeti stihove koje si napisao. Ni jedan jedini stih ne mogu da razumijem...“ Vidio sam šejha kako je podigao ruke, a bio je okrenut prema Kibli, i izgovarao riječi koje nisam uspio da čujem, niti da razumijem, ali sam osjećao da moli Allaha za mene. Probudio sam se pola sata prije sabah-namaza, sav radostan i srećan, i odmah uzeo „Šatibiju“ u ruke. Prije ovog sna nisam bio u stanju da pročitam niti razumijem ni jedan jedini stih iz nje, ali nakon sna sam čitao i razumio svaki stih kojeg bih očima pogledao. Allahu Ekber! Desio se neuobičajen događaj, pa, hvala Ti Allahu na tome.

Klanjao sam sabah-namaz u džamiji i do izlaska sunca naučio prve stihove „Šatibile“. Naučio sam dvadeset stihova, a njihovo učenje napamet mi je postalo vrlo lahko. Allahu ekber! Kolima sam žurno odjurio prema šejhovoj kući i sav srećan i usplahiren

pokucao na njegova vrata. Šejh mi je otvorio vrata, negodujući zbog ovakve iznenande rane posjete. Povikao sam: „Raduj se, šejh, dogodila se dobra stvar. Allah je dao izlaz! Sanjao sam imama Šatibija odjevenog u tvoju odjeću kako sjedi na tvojoj sedžadi. Rekao mi je da je šejh Abdu-s-selam el-Hubus na istom putu kao i on.“ Kada je čuo ove riječi, šejh Abdus-s-Selam je pao na sedždu Allahu, zahvaljući Uzvišenom Allahu na ovom snu i na ovoj blagodati.

Šejh me je preslušao dvadeset naučenih stihova „Šatibije“ napamet, a ja sam ih odlično recitovao. Nakon ovog čudnog i brzog napretka mog pamćenja, tragovi zadovoljstva i sreće su bili vidljivi na šejhovom licu. Zatim se napredak intenzivirao, te sam zapamtio i proučio napamet Kur'an na deset mutevatir kiraeta, znajući i primjenjujući stihove o razlikama učenja imama kiraeta iz Šatibije.

U narednom periodu sam bio posvijećen prevozu šejha automobilom na različita mjesta po njegovoj želji, pa sam grabio vrijeme dok smo bili u prijevozu da se preslušam kiraete pred njim. Sva moja preslušavanja Kur'ana bila su u automobilu. Šejha sam vozio do četiri Centra za učenje Časnog Kur'ana koje je on vodio i u kojima je držao predavanja. Udaljenost centara jedan od drugog bila su moja prilika za učenjem i preslušavanjem. Dok bih ga vozio do njih, učio bih Kur'an pred njim i preslušavao bi me stihove iz Šatibije, a kada bih ga ostavio ispred nekog od centara, čekajući u automobilu pamtio bih Kur'an po kiraetima i čitao bih Šatibiju. Pet i po godina je to bila moja svakodnevna praksa.

Cijeli Kur'an na sedam kiraeta naučio sam 2004. godine, hvala Allahu na Njegovoj blagodati. Ubrzo sam, nakon kratkog vremena, bio u stanju da pred šejhom Abdus-s-Selamom učim još tri kiraeta i tako upotpunim deset kiraeta. Time sam odlikovan u odnosu na sve ostale šejhove učenike, jer ni jedan muškarac,

niti žena na cijelom svijetu, nije uspio da dobije idžazu od šejha Abdus-s-Selama na deset kiraeta sa lancem prenosilaca do Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Hvala Allahu koji me je počastio ovim uspjehom.

POVRATAK U SIRIJU

Odmah zatim, uslijedio je moj povratak u Siriju. Vratio sam se u moju zemlju kao učen čovjek, sa namjerom da služim Allahovo vjeri i podučavam Njegovoj knjizi. Međutim, u Dejru-z-zuru, Raki i Hasaki bio je samo jedan hafiz Kur'ana, koji je Kur'an naučio po Hafsovom rivajetu putem Šatibije. Samo jedan hafiz u svim pomenutim regijama i to samo na jednom rivajetu.

Raspitivao sam se o njemu i saznao sam da je svoj hifz završio prije dvadeset pet godina i da, na žalost, niko pred njim nije proučio cijeli Kur'an, uprkos tome što je toliko dugo proveo u ovim oblastima. Kada sam to saznao, još više sam dobio želju za podučavanjem i prenošenjem znanja, da vidim mnoge hafize Kur'ana u ovim regijama, da vidim kako se kur'anski bereket i dobro šire među ljude. Želeo sam da prenesem znanje koje sam posjedovao koliko god sam bio u mogućnosti, kako bih ubrzo mogao uživati u prizoru kako studenti i tragaoci za znanjem izlaze iz moje kuće kao hafizi Kur'ana, kao oni koji su naučili Kur'an napamet, baš kao što sam ga i ja naučio napamet, Allahovom milošću.

Međutim, koliko god da je moja želja bila velika, nisam mogao da se pojavim među ljude i da im kažem: „Ja sam naučio Kur'an napamet na deset kiraeta“. Osjećao sam da bi to bilo iz ljubavi prema popularnosti... Kako god, nisam znao kako da počnem!

Nakon nekoliko sedmica zboleo me je zub, pa sam se uputio ljekaru. Prije nego sam ušao u ambulantu, video sam na jednoj zgradici naspram ordinacije natpis na kojem je pisalo ime nekog šejha, kao i to da on zna deset kiraeta. Razmišljao sam... Nisam znao da u oblasti Dejr-z-zura i okolini ima neko ko osim mene ima idžazu na deset kiraeta sa lancem prenosilaca do Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Nisam bio u pravu! Ipak, postoji neko ko me je pretekao u ovoj blagodati, ali, nisam bio

baš siguran, a sumnje u to me nisu napuštale..

Ušao sam u ordinaciju, a glava mi je bila puna sumnji i razmišljanja. Poselamio sam doktora i odmah ga upitao, tražući pojašnjenje: „Šta je sa šejhom preko puta koji je hafiz na deset kiraeta?“ Doktor mi je odgovorio: „Ne, ovaj šejh ne zna deset kiraeta, već samo rivajet Hafsa od imama Asima. Ali, njegov šejh, kod koga je on naučio i preslušao Kur'an napamet, nalazi se u Šamu i hafiz je na deset kiraeta.“ U sebi sam rekao: „Hvala Allahu da me niko od sinova naše zemlje nije pretekao u ovom hajru.“

Ispričao sam doktoru o čemu sam razmišljao i upoznao ga sa jednim dijelom moje životne priče i time da sam hafiz Kur'ana. Pozvao me je na ručak i insistirao da dođem. Rekao mi je: „Ako dođeš danas na ručak kod mene, pozvaću šejha čiji si natpis video i upoznati te sa njim.“ Prihvatio sam njegov poziv i došao u zakazano vrijeme. I zaista, doktor je pozvao šejha, upoznali smo se na ručku, ispričao sam mu svoju priču i to na koji način sam stekao idžazu na deset kiraeta sa lancem prenosilaca do Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Kazao mi je: „Od danas ćeš biti tražen.“ Nije prošlo puno vremena, ljudi su počeli hriliti k meni iz različitih krajeva, a moja priča se širila brzo, poput vatre u požarom zahvaćenoj šumi.

Ljudi su u skupinama dolazili u moju kuću u Dejri-z-zuru. Stizali su odmah nakon sabah-namaza i upisavali se u spisak po redu dolaska. Kod mene bi ulazili po redu i svako ko bi ušao učio bi napamet pola strane, stranicu ili dvije, nekada i više od toga, zavisno od čvrstine hifza.

Nepismenost je bila raširena u mom gradu, tako da mnogi koji su dolazili kod mene nisu znali čitati, niti su imali ispravan izgovor harfova. Zbog toga je bilo potrebno dosta strpljenja i ljubaznosti prema njima u procesu njihovog podučavanja, baš kako je šejh Abdus-s-Selam bio strpljiv i ljubazan prema meni:

„Takvi ste ranije i vi bili, pa vam je Allah darovao milost Svoju.“¹

U početku sam učenike primaо od sabah-namaza па do podne-namaza, ali zbog velikog interesovanja, halke Kur'ana su trajale i do dvanaest sati navečer. U moju kuću su dolazili muškarci i žene. Ja sam preslušavaо muškarce, a žene je preslušavala moja supruga koju je Allah počastio da naučи Kur'an po Hafsovom rivajetu. Ona ih je podučavala, ispravljala i preslušavala njihovo učenje u posebnoj sobi namjenjenoj njima. Kada bi kod mene bio veliki broj učenika, zvao bih nju da mi pomogne, a ona bi pokrila svoje lice i preslušala neke od mojih učenika. I ja sam, također, njoj pomagao prilikom podučavanja i preslušavanja kada bi kod nje bio veliki broj njenih učenica. Broj učenika je neprestano rastao, hvala Allahu, pa smo morali stalno da se pomažemo i kontinuirano da ulažemo veliki napor.

Prolazili su mjeseci i godine... Uzvišeni Allah nas je počastio da realizujemo mnoga dobra djela od društvenog značaja za regiju Dejr-z-zura, Rake i Hasake. Novcem dobročinitelja iz Kuvajta sagradili smo četrnaest džamija (islamskih centara) i distribuirali preko dvije stotine hiljada mushafa i islamskih knjiga koji su služili učenicima i studentima na putu stjecanja znanja iz oblasti kur'anskih, hadiskih i šerijatskih nauka. Podijelili smo onima koji nisu znali čitati preko deset hiljada audio kaseta na kojima je bio snimljen kompletan Kur'an poznatih učača: Menšavija, Husarija i sl. Sagradili smo Žensku medresu, tri medicinske ambulante, četiri naučna instituta i poklonili umru za hiljadu hafiza (muškaraca i djevojaka).

U regijama koje sam spomenuo nije imalo hafiza Kur'ana, ali Allahovom milošću i blagodati i time što je nas uputio na Njemu ugodna djela, nauka o Kur'anu i njeno podučavanje se proširila među ljudima, muškarcima i ženama. Umnožio se broj hafiza

---

1 Kur'an Časni, En-Nisa (Žene), 94. ajet.

Kur'ana, čak i u mjestima koja se nalaze daleko od Dejr-z-zura, kao što je Eš-Šumejtija, El-Ašara i Hasrat. U Hasratu su samo u jednoj kući sedam sestara postale hafize Kur'ana Časnog. U mjestu El-Kurijah više od hiljadu muškaraca i djevojaka postali su hafizi Kur'ana. Allah da nagradi našu braću donatore iz Kuvajta koji su finansirali ove vrijedne projekte.

I ono što je najvažnije: ispunio sam datu riječ i zakletvu koju sam u suzama izrekao pred šejhom Abdus-s-Selamom: „Kunem se Allahom... Kunem se Allahom... Kunem se Allahom... Niko neće proširiti tvoje znanje poput mene!“

I zaista, znanje o kiraetima se uveliko proširilo. Hiljade ljudi iz različitih gradova Šama ja naučilo kiraete, pa, neka je hvala Allahu na njegovim blagodatima i darovima.

Şejh Abdus-s-Selam ibn Hubus

Fotografija šejha Abdus-s-Selama (desno) i njegovog učenika Abdut-t-Tevaba (lijevo)

